

Serdült Sára

A tolerancia városa

Lisszabon. Portugália fővárosa. A Rossio-tól, a központi terétől 50 méterre, pontosan a zsidó emlékmű mellett áll egy fal, mely 34 különböző nyelven, köztük magyarul hirdeti: „Lisszabon, a tolerancia városa”. Város. A toleranciáé. Lehet-e egy város toleráns?

Ha már itt tartunk, mi a tolerancia? A tolerancia az arra való *képességet* jelenti, hogy *felismerjük és tiszteljük* mások eltérő vélekedéseit és gyakorlatát. Tehát, **nem egyetértést** vagy *megértést* jelent, egész egyszerűen az *elfogadást*. Ha a sajátunkkal ellenkező, számunkra szokatlan, vagy ismeretlen véleménnyel, viselkedéssel, ízléssel etc. találkozunk, elsősorban nem arra törekesszünk, hogy megváltoztassuk azt, még akkor sem, ha az idegesítő, bosszantó, vagy egyszerűen, mert „mi” azt nem úgy szoktuk. A toleranciának vannak határai, de elengedhetetlen a társas együttélésben, a mikro kontextusoktól, mint a család, vagy párkapcsolat, a makró közösségekig, mint egy város vagy egy ország. Hiánya konfliktushoz, frusztrációhoz és agresszióhoz vezet mind egyéni, mind csoportközi szinten.

Napjainkban az integráció és asszimiláció problematikája folyamatosan jelen van a társadalmi diskurzusban. Ez egyrészt köszönhető a különböző migrációs jelenségek felerősödésének, másrészt egy fajta válasz reakció arra az identitás bizonytalanságra, melyet a globalizáció, a gazdasági válság, a vad kapitalizmus hívott létre társadalmi szinten. Különböző országokban különböző integrációs, ill. asszimilációs politikák versengnek egymással, némelyek több, míg mások kevesebb sikerrel, melyek összehasonlítására határozta meg a MIPEX-et (Migráns Integrációs Szakpolitikai Index). Ez egy olyan referencia útmutató és interaktív eszköz egyben, mely segítségével elemezhető, összehasonlíthatók és fejleszthetők az integrációs politikák. (<http://reventon.websitewelcome.com> – 2013.11.09.) A projektet, melybe 37 nemzeti szintű szervezet, többek között think-tank-ek, civil szervezetek, alapítványok, egyetemek, kutatóintézetek és esélyegyenlőségi szervezetek kapcsolódtak be, a British Council és a Migration Policy Group vezeti, ami 31 helyi irodában képviselteti magát Európában, Kanadában és az Egyesült Államokban. Ennek köszönhetően a MIPEX Európa és Észak-Amerika 31 országában méri az integrációs politikákat, és azok gyakorlati megvalósulását egy gazdag, multi-dimenzionális képet alkotva arról, hogy a migránsoknak milyen lehetőségeik vannak az adott társadalomban való részvételre, pontosabban, hogy mindenki egyenlő jogokat, kötelességeket és lehetőségeket élvezhet-e. (<http://reventon.websitewelcome.com> -2013.11.09.) A MIPEX 7 szakpolitikai területen – a munkaerő-piaci mobilitás, a családegyesítés, oktatás, politikai részvétel, huzamos tartózkodás, állampolgárság megszerzése és diszkriminációmentesség mér, 148 szakpolitikai mutató mentén. A mutatók a jelenlegi szabályokat és szakpolitikákat hivatottak összehasonlítani a legmagasabb normákkal, melyet a MIPEX határoz meg európai vagy nemzetközi szinten.

Hogy jön a tolerancia MIPEX indexhez? Úgy, hogy az adott társadalom tolerancia szintje és kollektív mentalitása alapvetően meghatározza, valamint bejósolja azt, hogy

milyen típusú szakpolitikák fognak érvényesülni, és hogy ezeknek gyakorlati megvalósulása mennyire lesz eredményes.

Lisszabon. Portugália fővárosa. A Rossio-tól, a központi terétől 50 méterre, pontosan a zsidó emlékmű mellett áll egy fal, mely 34 különböző nyelven, köztük magyarul hirdeti: „Lisszabon, a tolerancia városa”. Hogy hitelességét ne veszítse a fal előtti kis téren szüntelen az élet, afrikai, dél-amerikai, európai, ázsiai emberek, illatok, hangok, színek, ruhák forgataga, folyamatos a mozgás, zsongás, mégsem hangos, fület sértő. Mindenki teszi a dolgát, éli az életet, és ki tudja hány féle nyelven hangzik el a jó reggelt, jó napot, jó estét... de elhangzik, és akkor is megérted, ha épp nem beszéled az adott nyelvet. Portugália a MIPEX alapján a második helyen áll a 31 ország közül.

Ahhoz, hogy egy ország migrációs, ill. integrációs stratégiáit értelmezni tudjuk, nem hagyhatjuk figyelmen kívül az adott gazdasági és társadalmi kontextust, amiben az megszületett, valamint az adott ország történetét. Ez Portugália esetében is igaz, hiszen történelmi eseményeiben gyökeredzik az az ideológia, illetve mentalitás, mely aztán meghatározza a kisebbségekhez, mássághoz, ill. bevándorláshoz való hozzáállást, és így közvetve az ezekhez kapcsolódó politikát. Fernando Pessoa *Mensagem* című kötetében azt írja, hogy Portugália az európai kontinens Atlanti óceán felé tekintő arcát szimbolizálja.

Os dos castellos

A Europa jaz, posta nos cotovellos:
De oriente a Occidente jaz, fitando,
E toldam-lhe românticos cabelos
Olhos gregos, lembrando.
O cotovello esquerdo é recuado;
O direito é em angulo disposto.
Aquelle diz Italia onde é pousado;
Este diz Inglaterra onde, afastado,
A mão sustenta, em que se apoia o rosto.
Fita, com olhar sphyngico e fatal,
O Occidente, futuro do passado.
O rosto que fita é Portugal.

The Field of the Castles

Europe lies, reclining upon her elbows:
From East to West she stretches, staring,
And romantic tresses fall over
Greek eyes, reminding.
The left elbow is stepped back;
The other laid out at an angle.
The first says *Italy* where it leans;
This one *England* where, set afar,
The hand holds the resting face. Enigmatic and
fateful she stares
Out West, to the future of the past.
The staring face is Portugal.

Vagyis, a földrajzi elhelyezkedés ezen sajátosságában tükröződik az ország sorsa: a felfedezések óta Portugália hátat fordít Európának, kitekint, hiszen kíváncsi, és hatalmas gyarmat birodalmat hoz létre a Ázsiától Afrikán keresztül egészen Brazíliáig a világ négy égtája felé szórva hajóseit, kalandorait, kincsvadászait, valamint a nyomor elől, a jobb

életben reménykedő emigránsait. Hét ország tartozik a volt portugál gyarmatok közé: Brazília, Angola, Mozambik, Zöld-foki Köztársaság, Sao Tomé és Príncipe, Guiné-Bissau, Kelet-timori Demokratikus Köztársaság, de portugál gyarmat volt még többek közt Goa, és Makao is. A többi gyarmatosító országgal ellentétben a portugálok voltak az egyetlenek, akik a meghódított területeken viszonylag közvetlen viszonyt alakítottak ki az őslakosokkal, nem volt ritkaság a vegyes házasság, a hódításaik során nem csak terjesztették a saját kultúrájukat, hanem maguk is befogadókká váltak. Idegen országok ízeit, színeit, dallamait hozták el Európába, és tették saját kultúrájuk szerves részévé. Ez a fajta nyitottságuk fogalmazódik meg a gyarmatosító időkből származó mondásban, mely így hangzik: „*Para nascer, pouca terra; para morrer, toda a terra; para nascer, Portugal; para morrer, o mundo.*”, vagyis: „*Születni egy talpalatnyi föld is elég, meghalni ott az egész mindenség, születni: Portugália, meghalni: az egész Föld.*” Bár fénykornak nevezik a gyarmatosítás éveit, az ország hosszú távon nem vált nagyhatalommá, ami hátterében többek különböző gazdasági és társadalmi okok állnak. Egyrészt, az ország erőforrásokban és ásványi anyagokban szegény, ezért már az 1700-as években minden fontosabb iparcikket és készterméket behozatalból kellett, hogy fedezze, így a kezdetektől rossz felé haladt a gazdasága és egyre súlyosbodó külkereskedelmi hiánnyal kellett megküzdenie. Az országot folyamatosan vissza-visszatérő élelmiszer-ipari válság sújtotta, pl. tőkehal hiány, gabonahiány, mely az ország importőr pozícióját egyre erősítette. Mezőgazdasági elmaradottságát az ország a bor és szőlő termelésével tudta volna egyedül ellensúlyozni, azonban a brazil aranykitermelés és az arra alapozott kereskedelem akkora nyereséget hozott, hogy az ország elodázhatta az egyébként égetően szükségzerű fejlesztéseket jó időre. Bár történt néhány kísérlet az iparfejlesztés tekintetében, (pl. textilipar fejlesztése), azonban ezek az országon belüli érdekellentétek valamint a betelepült angol kereskedők térhódításaink következtében megghiúsultak. A fizetésiméreg-hiány kompenzálására jó megoldásnak tűnt, hogy Portugália a kivándorlók formájában embereket és szaktudást exportáljon a gyarmatokra, azonban az ország ismét csak felélte mindazt, amit az emigránsok készpénzben és természetben hazajuttattak. A pazarló életforma, és a folyamatos viszálykodások (bel- és külhoni egyaránt) és természeti katasztrófák tehát fokozatosan vetettek véget az aranykornak. Az 1755 november elsején bekövetkezett földrengés, az ezt követő szökőár, és a tűzvész a szó szoros értelmében elpusztította a portugál fővárost, és mintegy 40 000 ember életét követelte. Ezt követően az ország területét 1807 és 1811 között Napóleon csapatai foglalták el. Ennek következtében a királyi család Brazíliába menekült, és erre az időre Rio de Janeiro lett a Portugál Királyság fővárosa. Brazília 1822-ben, a Brazil Császárság kikiáltásával függetlenedett Portugáliától. Jelentős változásokat, bár a világháborúk kevésbé tépázták meg, a XX. század hozott az ország életében. Portugáliában 1910-ben polgári forradalom söpörte el a királyságot: október 5-én kikiáltották a Portugál Köztársaságot. 1926-ban katonai puccs döntötte meg a demokratikus kormányt és fél évszázados katonai diktatúra kezdődött, melynek élén 1932-től 68-ig António de Oliveira Salazar állt. Nevéhez fűződik országa gazdaságának konszolidálása, valamint az autoriter Estado Novo (Új Állam) kialakítása. Salazar keménykezü országlásának kétségtelen eredménye volt, hogy sikerült rendeznie a portugál állam pénzügyi helyzetét, ugyanakkor ennek az volt az ára, hogy az ország lakói rendkívüli szegénységben éltek. A szigorú gazdasági intézkedések elsősorban a parasztságot és a munkásokat terhelték, a nagytőkések viszont meggazdagodtak, valamint, a munkaerő olcsóságát kihasználva jelentős mennyiségű

külföldi tőke települt az országba, ami gyengítette a portugál gazdaságot. Emellett Salazar az 1960-as évektől, amikor is az ENSZ határozatot hozott a gyarmatok kiűritéséről, kétségbeesett háborút vívott a gyarmatok megtartásáért, ami anyagilag annyira megterhelte az országot, hogy végleg gazdasági válsághoz vezetett. A mai demokratikus rendet Salazar halála után az 1974-es vértelen szegfűs forradalom teremtette meg. Az új portugál kormány 1974-75-ben lemondott gyarmatairól, melyet tizenhárom éven át tartó gerillaháborúban igyekezett fenntartani, és függetlenséget adott nekik. Ezt követően Portugália 1986-ban Spanyolországgal együtt az Európai Közösségek, majd az Európai Unió tagja lett, mely új fejezetet nyitott az ország történelmében. A régi gyarmatokról a függetlenség kivívása után tömegek indultak meg, hogy a volt anyaországban keressék boldogulásukat, ill. egyéb számtalan más emigráns csoportnak vált célállomásává, mivel transzfer országként jelentős állomás szerepét tölti be. Ez átrajzolta a jelenlegi társadalom demográfiai térképét, mely automatikusan vezetett az integrációs szakpolitikák újraterveléséhez, és azok gyakorlatban való megvalósításához. Az Immigráció és Interkulturális Dialógus program (AICD) főbiztosa, Rosario Farmhouse a MIPEX eredményeit elemző beszédében megfogalmazta, hogy Portugália tudja, a portugáloknak szinte veleszületett képessége, hogy a sokszínűséget egyfajta *gazdagságként* kezelje, és ne fenyegetésként tekintsen rá, még gazdasági válság sújtotta időkben sem, amikor nagyobb mértékű a tendencia a bűnbakképzésre. Azt mondja, hogy senki sem szereti azt, amit nem ismer, mivel természetünkénél fogva mindannyian előítéletek és bizalmatlanok vagyunk. Véleménye szerint a törekvéseknek a kölcsönös tolerancián és tiszteleten kell alapulniuk, azonban ezeken túl is kell, hogy mutassanak, egy kétirányú integrációs kapcsolati rendszer felé. Egy olyan modell és gyakorlat mellett teszi le a voksát, melyben mind a többségi, mind a kisebbségi társadalom résztvevőként van jelen, melyben élmények megosztására nyílik lehetőség, és amiben a tolerancia és a tisztelet mellett új, közös tudások jönnek létre. A főbiztos a siker zálogaként a közelséget, az információt, azaz a másiról való tudást, valamint a civil társadalom partnerként való hozzáállását határozza meg. Ahogy fogalmaz, az állam feladata, hogy egyenlő feltételeket teremtsen, és informálja a bevándorlókat jogaikról, kötelességeikről és lehetőségeikről, azonban az integráció az egymáshoz való közeledés révén lesz sikeres, mely sikerért a civil társadalom minden egyes tagja felelős. Rosari Farmhouse beszédében tehát az interkulturalizmus essenciáját foglalja össze. A fogalomban a kultúra szó az „inter” szócskával együtt egy olyan jelentésmezőt alakít ki, mely az értékek és életmódok, valamint minden individuum (egyéni vagy közösségi) szimbolikus reprezentációjának az elismerésére épül. Nagyon fontos, hogy ez a fajta elismerés/elfogadás nem csak a másokkal kialakított kapcsolatok során nyilvánul meg, hanem az én keretein belül is, azaz kész elismerni a különböző kultúrák fontosságát, változatosságát és elsősorban magát a végbemenő interakciót, mely eredményeként a kultúrák képesek egymásra kölcsönösen hatni, és új jelenségeket kialakítani.

Portugáliában az Anti-rasszista Hálózat (RAR) 59 olyan szervezet munkásságát segíti, melyek valamilyen formában a rasszizmus ellen küzdenek. Az egyik legfontosabb, és legnagyobb szabású esemény az évente megrendezésre kerülő „Sokszínűség ünnepe”. A szervezetek munkásságának ismertetésén kívül sor kerül nyilvános vitákra, szemináriumokra, konferenciákra, valamint számtalan kulturális eseményre, melyek célja, hogy minél nagyobb tömegeket szólítsanak meg, mind a többségi, mind a kisebbségi társadalomból.

Persze, ahogy mindenhol, Portugáliában sem tökéletes a helyzet, számtalan megoldatlan probléma vár megoldásra, az egyre nagyobb méreteket öltő bevándorlás, és a gazdasági válság újabb és újabb kihívások elé állítják a szakembereket. Az integrációs szakpolitikák és gyakorlatok azonban tükrözik azt a fontos tényezőt, melyet a siker zálogaként határozhatunk meg, a *nyitottságot*. Legyen szó vallásról, bőrszínről, származásról akár szexuális beállítódásról, a társadalom teret ad a kommunikációnak, és így lehetőséget a megismerésnek és elfogadásnak.

Irodalomjegyzék

http://elib.kkf.hu/edip/D_10384.pdf

<http://reventon.websitewelcome.com/>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Ant%C3%B3nio_de_Oliveira_Salazar

http://www.tsf.pt/Paginalnicial/Vida/Interior.aspx?content_id=1838209

Sára Serdült

The City of Tolerance

Translated by the author

Lisbon. Capital of Portugal. 50 meters from the main square called Rossio, next to the Jewish monument, there is a wall with these words written on in 34 languages: "Lisbon, city of the tolerance". A City. Of the tolerance. Can a city be tolerant?

Actually, what does tolerance mean? Tolerance is the *capacity* for, or the *practice* of *recognizing* and *respecting* the beliefs or practices of others. (<http://www.thefreedictionary.com/tolerance>). It does not mean agreeing or understanding, just simple acceptance. That is, if one meets someone else's unknown, different opinion, habit, taste, etc. would not try to change it, even if those are annoying, strange or simply because are used to a different way. Though tolerance has limits, it is indispensable in our everyday co-existence, both in micro (family, close relationships) and in macro (a city, country) contexts; the lack of it leads to conflicts, frustration and aggression – on personal and intergroup levels.

Nowadays, the questions of integration and assimilation are frequently present in societal discourses, on one hand due to the augmentation of migrant phenomena, and on the other hand as a reaction to the identity insecurity manifested on an intergroup level, intensified by globalization, economical crises and capitalism. In different countries vari-

ous integration and assimilation policies compete – some of them with more, some with less success, comparable using the MIPEX **MIPEX (Migrant Integration Policy Index), a fully interactive tool and reference guide to assess, compare and improve integration policies.** This project is led by the British Council and the Migration Policy Group. 37 national-level organizations, including think-tanks, non-governmental organizations, foundations, universities, research institutes and equality bodies are affiliated with the MIPEX project alongside the British Council offices, in 31 countries across Europe, Canada and the USA. There are 148 policy indicators on migrant integration in the MIPEX. These have been designed to benchmark current laws and policies against the highest standards through consultations with top scholars and institutions using and conducting comparative research in their area of expertise.

A policy indicator is a question, relating to a specific policy component of the 7 policy areas: labour market mobility, family reunion, education, political participation, long-term residence, access to nationality and anti-discrimination.

How does tolerance relate to the MIPEX? As the level of tolerance and the collective mentality of a society define which policies may prevail, together with predicting the competing policies' efficiency in practice.

10Lisbon. Capital of Portugal. Closed to the main square called Rossio, exactly next to the Jewish monument, there is a wall written on: "Lisbon, city of the tolerance". As a proof, on the small square before, life is always busy: people with different roots: African, South-African, European, Asian; various colors, clothes, smells, buzz and motion are always present, but not disturbing or galling. While everyone is living the everyday life, you can hear innumerable times people saying: Hello, Good Morning, Good Afternoon, Good Evening, Good Night in various languages, and you do understand, even if you don't speak the language. Because, they want you to understand. Considering the index of MIPEX, Portugal is the top second on the list of 31 countries.

To understand the migration and integration strategies of a country, we need to analyze the economic and societal context in which they are settled, and also need to get familiar with the history of the country. Also regarding Portugal, these aspects are important, as the ideology, or mentality of treating difference, minorities, emigrants etc. – that indirectly and directly define the related policies – is rooted in the historical experiences of the country. As Fernando Pessoa in his volumes titled *Message* says, Portugal symbolizes the face of Europe looking towards the Occident.

The Field of the Castles

Europe lies, reclining upon her elbows:
From East to West she stretches, staring,

And romantic tresses fall over
 Greek eyes, reminding.
 The left elbow is stepped back;
 The other laid out at an angle.
 The first says Italy where it leans;
 This one England where, set afar,
 The hand holds the resting face.
 Enigmatic and fateful she stares
 Out West, to the future of the past.
 The staring face is Portugal.

In other words, the geographical position of the country reflects its destiny; since its discovery Portugal seemed to turn its back on Europe, looking outwards and scattering his sailors, adventurers and emigrants escaping from poverty and believing a better life to all direction of the word, creating an enormous colonial empire from Asia to Brazil. Portugal had 7 colonial countries: Brazil, Cape Verde, SaoTome and Principe, Guiné-Bissaou, the Democratic Republic of Timor-Leste, but also Goa and Macao were colonized by the Portuguese. Contrary to the other conqueror countries, Portuguese were unique in creating direct relations with the conquered nations, with several examples for mixed marriages, therefore during the colonization they also became recipients, not only mediators of their culture. They brought special tastes, colors and melodies of foreign countries to Europe, making them part of their culture. This kind of openness was expressed in the phrase from the conquering period as: „*Para **nascer**, pouca terra; para **morrer**, toda a terra; para **nascer**, **Portugal**; para **morrer**, o mundo*”, meaning: “For **born** little land, for **die** all the earth, for **born** Portugal, for **die** all the word.”

Although, the period of colonization is called the “Golden Age”, the country did not perform as an empire for a long period, due to various economic and social reasons. As Portugal was always poor in mineral resources with low productivity, since the 16th century they had been importing several tradable commodities from foreign countries (e.g.: wood for ship construction), which lead their economy to an increasing deficit in foreign trade. Additionally, a recurrent crisis in the food industry (e.g.: lack of cod fish and cereal) confirmed their importer position. The country could have made a choice to countervail its lacks in the food industry by improving their grape and wine production, but the trade based on the Brazilian gold mining was so profitable, that they postponed these, nevertheless quite necessary industrial innovations. Though there were some attempts for development, (e.g.: textile industry), these were unsuccessful because of the internal conflicts of interests and the expansion of the settled foreign merchants. To compensate the economical deficits it seemed a bright solution to export competence to the colonies by the emigrant citizens, and send the products and goods produced by them back to the mother county, but Portugal did not manage the benefits too well, but depleted quickly what they got. The wasteful way of living, with the constant internal and external feuds undermined the country’s position and meant the end of the Golden Age. In 1755 an earthquake and its consequent disasters (conflagration and tsunami) destroyed Lisbon. In 1807 the armies of Napoleon occupied the country, due to which the royal family escaped to Brazil, and Rio de Janeiro became the capital of the Portugal Kingdom for that time. The fact, that in 1822 Brazil became independent from Portugal, signified the beginning of the decline of the Portuguese Empire.

Though the region was not dominantly shattered by the world wars, the 20th century brought important changes. In 1910 a civil revolution terminated the royalty and on 5th of October the Portuguese Republic was proclaimed. The democratic government in 1926 was refuted by a military coup, marking the beginning of a dictatorship led by Antonio de Oliveira Salazar – from 1932 to 1968. His era is remembered as economic consolidation and the creation of the autoriter Novo Estado (New State). The strict leadership of Salazar was admittedly successful, for example regarding the improvement of the financial situation, but with the price of really low standards of living among the citizens. Mainly the peasantry and the workers were afflicted by the heavy economic strains, while the capitalists got richer; and also the cheap human labour stultified the financial situation by the inflow of the foreign assets. On the other hand the desperate war fenced by Salazar for keeping the colonies, consumed the provisions of the country, leading permanently to a serious economic decrease. The civil revolution in 1974 meant the end of his dictatorship, with the consequence of the liberty of the colonies.

When in 1986 Portugal, together with Spain, became member of the European Union, a new chapter started in its history. From the ex-colonies masses of emigrants looking for a better life arrived to the mother country. The fact, that Portugal holds an important role as a transfer country, modified extremely the demographical map, it automatically leading to the implementation of new integration policies and their realization in practice.

In her speech – related to the results of the MIPEX – Rose Farmhouse, The High Commissioner of the Immigration and Intercultural Dialogue, declared, that Portugal knows, like an innate capability of the Portuguese people, to handle ethnical variety as richness and potential, not as a threat; even in the period of an economic crises, when the tendency of creating “scapegoats” is really high.

She states, that nobody likes what they do not know, we all are inherently prejudiced and mistrustful. According to her opinion, the integration pursuits must be based on mutual tolerance and respect, but should mean more than this, tending towards a bilateral interactional contact system. She believes in a contact model and practice – granting the equivalent participation of majority and minority in relations; and the sharing of experiences – ensuring the possibility of creating new knowledge. Rosa Farmhouse represents the state’s responsibility in creating equal conditions and informing the immigrants about their rights, duties, possibilities, but also emphasizes the role of the civil society in creating the conditions for policy implementations, as the most important aspect towards successful integration.

Rosa Farmhouse in her speech summarizes the essence of *intercultural*. In this concept the word “inter” with the word “culture” create a field of meaning, which is based on the recognition of different values, lifestyles, and of one’s (individual or collective) symbolic representation. This kind of recognition not only manifests in the relations with others, but also within the frames of the ego. It means that one admits the importance of cultural variety, primarily the interaction between them, resulting that different cultures may influence each other, and create new understandings together.

In Portugal the Anti-Racist Network (RAR) helps the work of 59 organizations struggling against racism. One of the most important events of the year is called “Fest of Colorfulness”, where besides presenting the work of these organizations, also open

debates, seminars, conferences are held, together with many cultural happenings – as a call for the attention of the masses, both from majority and minority.

We need to admit, that similar to everywhere in the world, the situation is not perfect in Portugal; there are several unresolved social problems, while the growing tendencies of migration and the economic crisis set new challenges to professionals. Still, we should emphasize, that the integration policies highlight an important factor, which can be considered as the key element of success: Openness. Differences may vary along the color of the skin, religion, origin or sexual orientation, but society gives ground for communication, providing chances for recognition and acceptance.

References

http://elib.kkf.hu/edip/D_10384.pdf

<http://reventon.websitewelcome.com/>

http://hu.wikipedia.org/wiki/Ant%C3%B3nio_de_Oliveira_Salazar

http://www.tsf.pt/Paginalnicial/Vida/Interior.aspx?content_id=1838209

GALÉRIA

